

Sivistyslautakunnan lausunto liittyen Kutsupohjainen joukkoliikenne -selvitystyöhön ja jatkolinjauksiin

Sivistyslautakunta 28.04.2026
158/02.08.01/2025

Kuntalehityslautakunta on pyytänyt sivistyslautakunnalta lausuntoa liitteenä olevasta (liite 2) kutsupohjaisen joukkoliikenteen käynnistämisen jatkolinjauksista.

Vuonna 2025 toteutettiin liikenne- ja viestintävirasto Traficomien liikkumisen ohjauksen valtionavustuksen avulla selvitys ”Kutsupohjaisen joukkoliikenteen mahdollisuudet maaseutumaisessa ympäristössä, pilotti Mäntsälä”. Työn aikana selvitettiin tapoja toteuttaa toimiva asiointiliikenne täydentämään Mäntsälän nykyistä joukkoliikennetarjontaa sekä sujuvoittamaan liikkumista kunnan kyläkeskusten ja kirkonkylän välillä.

Työn lopputuloksena syntyi palvelukonsepti, jonka pohjalta asiointiliikenne on tarkoitus käynnistää syksyllä 2026. Konsepti perustuu kaikille avoimeen kutsu- ja reittipohjaiseen asiointiliikenteeseen, jossa kyytiin nousu tapahtuu reitin varrelta, ja aikataulun salliessa myös reitiltä poiketen.

Liikennöinti aloitetaan Saaren ja Sälinkään alueilta, josta toimintaa voidaan laajentaa mahdollisuuksien mukaan. Liikennöinti toteutetaan nykyisillä päivähintaisilla noin 16 istumapaikan autoilla, jotka ovat olleet sivistys- ja hyvinvointipalveluiden käytössä esimerkiksi koulukuljetuksissa. Siten palvelun liikennöintiajat sijoittuvat päiväsaikaan koulukuljetusten välissä. Matkan hinta matkustajalle on kiinteä riippumatta matkan pituudesta, ja matkustaja maksaa matkan kuljettajalle käteisellä tai pankkikortilla.

Asiointiliikenteen käynnistämistä varten on tehtävä jatkolinjauksia, joita varten kuntakehityslautakunnan pyytää lausunnot asianomaisilta toimielimiltä asiointiliikenteen käynnistämiseksi.

Sivistyslautakunnan lausunto:

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella on käyty yhdessä kuntakehityksen liikenne- ja ilmastoasiantuntijan ja kuntakehitysohjohtajan sekä sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen tulosaluepäälliköiden kanssa keskusteluja kutsupohjaisen joukkoliikenteen käynnistämisen jatkolinjauksista. Selvityksen eri vaihtoehdoista kustannustehokkain on selvästi jo olemassa olevan liikennöintikapasiteetin hyödyntäminen eli koulukuljetuksiin varattujen päivähintaisten autojen käyttäminen palvelukonseptin käynnistämiseksi. Yhteisissä keskusteluissa arvioitiin kouluautojen käyttämistä palveluliikenteeseen ja todettiin yhdessä, että kouluautojen käyttö kutsuliikenteeseen tulee rajata niin, että palvelun tuottaminen ei häiritse pakollisen lakisääteisen palvelun toteuttamista eikä aiheuta sen järjestämiseen muutostarpeita.

Sivistyslautakunta katsoo, että kouluautoja voidaan hyödyntää kutsupohjaiseen palveluliikenteeseen kahdella reitillä niin, että palveluliikenne toteutetaan sellaisena ajankohtana, jolloin kouluautoilla ei ole koulukuljetustarvetta. Samalla tulee kirjanpidollisesti erotella eri toimintojen kustannukset, kirjata palveluliikenne omalle kustannuspaikalle ja vähentää koulukuljetusten kustannuspaikalta päivähintaisen auton osuudesta palveluliikenteen kustannus. Lautakunta huomauttaa, että päivähintaisia kouluautoja on hyödynnetty päiväkotien ja koulujen lasten

kuljetuksiin päiväkotien ja koulujen palveluaikoina esimerkiksi kulttuurikastausvierailuilla ja kunnan sisällä eri kohteissa käynneillä. Kun osa kouluautoista on muussa käytössä päiväaikaan, se voi lisätä sivistys- ja hyvinvointipalveluille tarvetta käyttää ylimääräistä ostoliikennöintiä. Tätä kustannusta on tässä kohtaa vaikea arvioida.

Sivistyslautakunta näkee palveluliikenteen kokeilun hyvänä asiana ja muistuttaa, että jos toimintaa myöhemmin aiotaan laajentaa, se tulee suunnitella yhdessä sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen kanssa alusta lähtien.

Valmistelija

Sivistysjohtaja Timo Ahvo, sähköposti timo.ahvo(@)mantsala.fi,
opetuspäällikkö Marko Lipponen(@)mantsala.fi

Esittelijä

Sivistysjohtaja Ahvo Timo

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää antaa esittelytekstissä olevan lausunnon Kutsupohjainen joukkoliikenne -selvitystyön jatkolinjauksiin kuntakehityslautakunnalle.

Päätös

Liite 1. Kutsupohjaisen joukkoliikenteen mahdollisuudet maaseutumaisessa ympäristössä, Pilotti Mäntsälä

Liite 2. Kutsupohjaisen joukkoliikenteen käynnistämisen jatkolinjaukset